

«Новоселовка ауылдының жалпы орта білім беретін мектебі»

КММ

**Гуманитарлық бағыттың
2021 -2022 оқу жылдының жылдық
шығармашылық есебі**

Әдістемелік ұжымның тізімі:

Аты-жөні	Мамандығы	лауазымы	қызмет өтілі	Берілетін сыныптар
Латан Зоя	қазақ тілі мен әдебиет	педагог зерттеуші	- 21	5 -7
Лухитова Жекбраевна	Калима	қазақ тілі мен әдебет	педагог сарапшы	19 5-8-8
Шотпаева Юсілановна	Зейни	қазақ тілі мен әдебиет	педагог сарапшы	- 29 0-1-2-3-4-7
Сарсенбі Ақынбай		қазақ тілі мен әдебиет	педагог модератор	- 6 6-9-10
Абдиев Ашим Абдиевич		тарихшы	II категория	25 5-6-7-8-9
Сурушина Зикторовна	Любовь	тарихшы	категориясыз	35 7-8
Қакен Хамзабек		тарихшы	магистрант	1 10

Гуманитарлық бағыттағы пәндердің алға қойған мақсаттары мен міндеттері окушылардың ой –өрістерін, сөйлеу мәдениетін . сауатты жазуға, тіл байлығын молайтуға, дамытуға, өзін-өзі дұрыс ұстай білуге дағдыландыру.

Матан Зоя

Мектепшілік өткен іс шараларға, ашық сабактар мен тәрбие сағаттарына белсene қатысады. Өзінің әріптестермен әдістемелік тәжірибе алмасып тұрады. 2014 ж Қазақстан Республикасының педагог қызметкерлерінің біліктілігін арттыру курстарының бағдарламасына сай 4 тамыз мен 2 қараша аралығында Алматы қаласына барып, II деңгейлі 3 айлық курсты оқып келді. Тестіден өтіп, сертификат алды.

2019 жыл Қазақстан Республикасында орта білім мазмұнын жаңарту шеңберінде қазақ тілді мектептерде «Қазақ тілі» және «Қазақ әдебиет» пәндері бойынша педагог қызметкерлерінің біліктілігін арттыру білім беру бағдарламасын «Өрлеу» БАҰО АҚ филиалы курсын оқыды.

Тіл мерекесіне байланысты онкүндік іс-шараларетті. Онкүндік іс-шараға менің окушыларым да қатысты. «Біз Абай жолындамыз» көркем сөз оқу шебері өлеңдер байқауы болды. Окушылар оқыған өлеңдерді бейнежазбаға түсіріп алдық. Элеументтік желіге жарияланды.

Байқаудың қорытындысы бойынша, 5 «а» сынып окушысы Қасымхан Нармин I орынға ие болса, 5 «а» сынып окушысы Асанху Нұрғали II орынмен марапатталды.

Тілдер мерекесі қарсаңында 5-9-сыныптар арасында «Мемлекеттік тіл-тәуелсіздіктің тірегі» атты эссе сайысы болды. Байқаудың нәтижесі бойынша I орын Батыrbек Мөлдір иеленсе, III орынмен Хусан Алия марапатталды.

5 «а »сынып оқушылармен «Қазақтың тұңғыш ғарышкери- Тоқтар Әубәкіров» деген тақырыпта Тілдер мерекесіне арналған ашық тәрбие сағаты өтті. Ең бірінші тәрбие сағаты басталмай тұрып, оқушылар ғарышкер туралы өлеңдер оқыды. Оқушылар топқа бөлініп, бір- біріне сұрақтарға жауап беріп, постер қорғап, топпен жарыса білді. Тәрбие сағатына оқушылар өте белсене қатысты. Тәрбие сағаты сонында оқушылар кері байланыс жасап, сабакты бағалай білді.

7-8-оқушылар арасында Ы.Алтынсаринның 180 жылдығына арналған «Даланың дара ұстазы» деген тақырыпта ашық тәрбие сағатын өткізді.

Тәуелсіздіктің 30 жылдығына орай «Қазақтың танымал ғалымдары» деген бөлімінде Қ.Аманжолов 110 жылдығына орай «Сен, неткен бақытты едің, келер үрпак!» деген тақырыпта 5-7-сыныптар арасында ашық тәрбие сағаты өтті. Тәуелсіздіктің 30 жылдығына орай «Мен елімді мақтан тұтамын» атты оқушылар арасында эссе сайысы болды. Эссе оқушылар өз елі туралы мақтана жазғаны көрініп түрді. Эссе байқауының нәтижесі бойынша, I орынға 7 «а» сынып оқушысы Батыrbек Мәлдір, II орынға 5 «а» сынып оқушысы Хусан Айнұр, III орынға 7 «а» сынып оқушысы Хусан Алия мен 5 «а» сынып оқушысы Шолтай Ботагөз өзара бөлісті.

Мектепішілік қазақ тілі мен әдебиет пәнінің онқұндігіне оқушылар белсене қатысып, жүлделі орындарды алды.

17 ақпан күні Б.Соқпақбаевтың «Мениң атым Қожа» повесінен ашық сабак өткізді..

М.Мақатаевтың 91 жылдығына арнап, «Арыз жазып кетейін» ашық тәрбие сағаты өткізді. Тәрбие сағаты бірнеше бөлімнен тұрады. «Таныстыру» бөлімін бастады.

«Білгенге маржан» бөліміне кезек берейік. Бұл бөдімінде екі топ сұраққа жауап береді. «Ақынға арнау» деп аталады. Мұнда қатысуышылар ақынға арнап өз шығармашылығын көрсетіп, өлең жазады. Әділ қазы алқалары ұйымдастырып сайыс өткізген мұғалімге алғыстарын білдірді. Сайысты қорытындылай келгенде, 5-сынып оқушылары I орынды иеленсе, 7-сынып оқушылары II орынмен марарапатталды.

«Тіл татулықтықтың белгісі» атты өлеңдер сайысында, I орынмен 5 «а» сынып оқушысы Қасымхан Нармин, II орынмен 5 «а» сынып оқушысы Асанху Нұргали мен 7-сынып оқушысы Хусан Алия, III орынмен 5 «а» сынып оқушысы Сұндетбай Алия, 5 «а» сынып оқушысы Хусан Айнұр, 7-сынып оқушысы Батыrbек Мәлдір иеленді.

20 сәуір аудандық ғылыми жобада 9-сынып оқушысы Бүркіт Айдана I.Жансүгіров «Жетісу суреттері» өлеңіндегі жер, ағаш, шөп, құс атауларының сипаты» атты ғылыми жоба қорғап, I орынды жеңіп алып, облысқа алды.

«Қазақ тілі мен әдебиет әдістемелік» 5/2022 жүрналына М.Мақатаевтың «Арыз жазып кетейін» деген тақырыпта ашық сабағымды жіберді.

Мухитова Калима Секбраевна

Қыркүйек айында өтілетін Тілдер мерекесіне арналған ашық тәрбие сағаттары өткізілді. Соның бірі «Тіл – ұлттың жаны» атты ашық тәрбие сағатын өткізді. Оқушылар тәрбие сағатына белсенді қатысып, топ бойынша берілген тапсырмаларды орындаپ, өздерінің білімдерін көрсете білді. Тілдер мерекесіне арналған мектепішілік «Біз Абай жолындамыз» атты өлеңдер сайысымен және шығармашылық сайысында, оқушылар осы сайысқа қатысып, тиісті орынға ие болды. Соның бірі 5 -8 сынып аралығында өлеңдер сайысында I орынға ие болған 8 «Б» сынып оқушысы Бейсова Дильназ I орынға ал Видайко Карина II орынға ие болды. . Шығармашылық сайыста 8 «Б» сынып оқушысы Шарф Анастасия III орынға ие болса, қазақ сайныбынан

Жолтай Айтолжын II орынға Ержан Сымбат III орынға ие болды.. Ахмет Байтұрсыновтың 150 жылдығына орай ашық тәрбие сағаты 8 «Б» сыныбымен өткізілді. Оқушылар ақын –жазушының өмірі мен қызметімен танысып , оның өлеңдерін оқып, көп ақпарат алды. Биыл қазақтың ұлы ағартушы ұстаз Ыбырай Алтынсариннің 180 жылдығына орай 7-8 «Б» сынып арасында ашық тәрбие сағаты өткізілді. Оқушылар тәрбие сағатына белсенде қатысып, ұлы ағартушы ұстаз туралы көп мағлұмат алды. Аудандық «Ақберен» байқауында шығармашылық байқаудың мәнерлеп өлең оқу сайысында Жолтай Айтолжын III орынға ие болды. Қараша айында 8 «Б» сыныбымен «Жұз жасаған Жамбыл » атты Жамбылдың 165 жылдығына арнап ашық тәрбие сағаты аталып өтті.

Қазақстан Республикасының тәуелсіздік мерекесіне орай 5 -8 сынып аралығында ашық тәрбие сағатын өткізілді XXI ғасыр көшбасшысы тақырыбы « Тәуелсіздік жетістіктері» тәрбие сағаты сайыс түрінде өткізілді әр түрлі тапсырмалар арқылы оқушылардың тіл байлығын, сөздік қорын дамыту саласында тәрбие сағаты қызықты ері тартымды өтілді.

Мектебімізде мектепішілік олимпиадаларға оқушыларымыз белсенде қатысып, өздерінің білімдерін көрсете білді. Соның бірі қазақ тілі мен әдебиет пәнінен өткізген олимпададан 8 «А» мен «Б» сынып бойынша қазақ 8 «А» сыныбынан I орынға Жолтай Айтолжын, II орынға Құрметбек Аяужан, III орынға Асанху Фариза ие болды. 8 «Б» сынып бойынша I орынға Заичко Екатерина, Бейсова Дильназ, III орынға Видайко Екатерина ие болды .

2021 жылы Республикалық ғылыми –әдістемелік басылымының «Қазақ тілі мен әдебиеті» журналында «Әншілік өнер», С.Мұратбековтың «Жусан иісі»әңгімесіндегі типтік бейнелер, «Жұз жасаған Жамбыл» атты сабактарын жарияланды.

Қантар айында пән апталығында қазақ тілі мен әдебиет сабағынан 8 «Б» сыныбына «Қозы Көрпеш Баян сұлу» тақырыбына ашық сабак берілді . Сабакқа қатысқан оқушылар жаңа технология бағдарламасына сай жұмыс істеді. Келесі ашық тәрбие сағаты

5 «Б» сыныпбына «Ахмет Байтұрсынұлының 150 жыл» тақырыбына арналған еді. Оқушылар қазақтың ұлы ақыны Ахмет Байтұрсынұлының өмірі мен шығармашылығымен танысып, өлеңдерін ұнтаспадан тыңдалап , ақынның өлеңдерін нақышымен оқып, әндерін орындалап Ахмет туралы суретті слайд көріп, топтық жұмыста белсенде қатысып, тәрбие сағатына белсенде қатысты. 8 «А» сыныбына әдебиет сабағына ашық сабак тақырыбы «Түркістан» өлеңіне арналды.

8-11 оқушылары арасында өткен Республикалық «М.Мақатаев» оқуының аудандық кезеңіне қатысып, «Айтып өткен ақында арман бар ма?» номинациясында III орынмен 8 «А» сынып оқушысы Асанху Фариза марапатталды. Аудандық Мағжан оқуларында «Өлең –менің Шолпаным, Айым, Күнім» номинациясына белсенде қатысқаны үшін алғыс хатпен

8 «А» сынып оқушысы Жолтай Айтолжын марапатталды .

5-6 сынып оқушылары арасында өткен Республикалық жалпы білім беретін пәндер олимпиадасының аудандық кезеңіне қатысып, қазақ тілі пәнінен III орынға ие болғаны үшін 5 «Б» сынып оқушысы Халифаева Виктория марапатталды.

Оқушыларымыз қазақ тілі мен әдебиет сабағынан IV тоқсан мен жылдық білім сапасы мен үлгерімі .

Оқушыларымыз қазақ тілі мен әдебиет сабағынан I II III IV тоқсан бойынша білім сапасы мен үлгерімі .

Оқушылардың білім сапасын арттыру үшін көп жұмыс істеу керек. Сондықтан өз басым шәкірттеріме жақсылық ойлап, қындықта қымсынбай көмек көрсетіп, жан сала жақсылық жасауға дайын.

Шотпаева Зейни Досшановна

Лдер күні мерекесіне арналған іс- шаралар өткізді. Бұл іс- шараларда оқушылары белсене , қызығушылықтарымен қатысты. Әсіреле 76 сынып оқушылары жүлделі орындарға ие лды. Абай Құнанбайұлына арналған «Біз Абай жолындағы» өлеңдер сайысында жоғары орындарға ие болды. Мысалы Петрушеников Сергей I орынды II орынды Фомченко Валерия , ал III орынға ие болған Сагитова Ксения болды. Осы оқушылар грамоталар мен марарапталды. Биылғы жылы Жамбыл Жабаевтың 175 жылдығы атап өттік Ақынның өлеңдерін нақышына келтіре орындаған конкурсты жеңіп алған Петрушеников Сергей 7 б сынып оқушысы.

Күз айында өткен Ыбырай Алтынсаринның 80 жылдығына арналған тәрбие сағатын ткізіп, оқушылар тұғыш педагог туралы көп мағлұмат алды. Тағыда айта кетсек , Ахмет Байтұсыновтың 170 жылдығына арналған іс-шара өкізді. Қазақ тілі мен әдебиет пәнінің ікүндігінде өзінің ашық сабағын «Күй – қазақтың жаны серігі, сырласы» атты тақырыпта

Илияс Жансүгіров туралы өте маңызды мәселе ріді қозғап , оқушыларды әртүрлі жаңа ехнологияны пайдаланып қызықтыра білді. Осы жазушы туралы эссе жазудан 7 б сынып оқушылар көзге түсіп жүлделі болды. I орынды жеңіп алған Петрушеников Сергей II орынды Сагитова III орынды Фомченко Валерия ұтып алды. Қараша айында Республикалық

ғылыми әдістемелік басылымда «Қазақ тілі мен әдебиет» журналында өзінің шығармашылық еңбектерін көрсете білді. Журналдың 11 санында «Қазақ халқының шаш үтудегі ерекшеліктері « атты ғылыми жобасын жариялад Сертификат пен Алғыс хатпен рапатталды. Қараша айында осы журналға өзінің еңбегін « Әншікүм «атты ашық сабағын жария етті .

Ыл қортындысы бойынша қазақ тілі мен әдебиет пәнінен білім көрсеткіштері 26 67% , 36 100 % 4 б - 83 % 76 - 100% оку үлгерімі 100% аяқтады.

Рсенби Ақынбай

Жыл сайын өтетін мектепішлік пәндей олимпиадаға оқушыларымыз қатысты. 9 сынып оқушысы Саясат Назым қазақ тілі мен әдебиеті пәні бойынша 1 орынды иеленіп, аудандық кезеңге қатысуға мүмкіндік алды.

Қазақ тілі мен әдебиеті пәнінен жылдық қорытынды бойынша үлгерім мен білім сапасының мониторингін қосымша ұсынды.

Және де жыл бойында әр сыныптағы үлгерімі тәмен оқушыларды анықтауға тырысты. Мемлекеттік білім стандартын менгерте отырып, жыл бойы жұмыс жүргізу арқылы үлгерімін жоғарылатуға ықпал жасады. Үлгерімі тәмен оқушыларға психологиялық – педагогикалық көмек көрсету негізгі міндеттіп деп есептеді. Нақты баламен жеке сыйластық және сенімді қарым – қатынас орнату арқылы үлгерімі тәмен балалардың окуға ынтасын арттырды. Оку бағдарламасына сай білімді өз дәрежесінде менгерген,

ұлттық сана сезімі жетілген және ішкі жан дүниесін тануға, өзін өзгелермен салыстыруға мүмкіндігі қалыптасқан түлға тәрбиелеуге еңбектенді.
Сонымен қатар дарынды балалармен де үзіліссіз жұмыстар жасап, жетістіктерге жетті.

жылдық жетістіктері:

- Аудандық пән олимпиадасынан Саясат Назым 3-орын.
- Аудандық «Мұқағали» оқуынан Сәрсенбі Аян 1-орын
- Аудандық «Махамбет оқуы» байқауынан Сәрсенбі Аян 2-орын
- Аудандық «Ділмар» сайысынан Сәрсенбі Аян 1-орын
- Аудандық «Мағжан оқуынан» Сәрсенбі Аян 1-орын
- Аудандық «Абай оқу» Саясат Назым 3-орын
- Облыстық «Ділмар» сайысынан Сәрсенбі Аян Алғыс хат
- Облыстық «Мұқағали оқуы» байқауынан Сәрсенбі Аян 2-орын
- Облыстық «Мағжан оқуы» Байқауынан Сәрсенбі Аян 1-орын
- Республикалық «Мағжан оқуы» байқауының Сәрсенбі Аян марапатталуышы.

Тарих пәнінің мұғалімі Дақен Хамзабектің

Айталық, Жас тарихшылар мен өлкетанушылар атты жарыста 10 «А» сынып оқушысы
Сәрсенбі Аян Порын иеленді.

2021 жылдың желтоқсан айында Астана қаласында өткен «Тәуелсіздік киелі ұғым» атты республикалық байқауына 2 оқушым қатысты. Атап айтатын болсақ 9 «А» сынып оқушысы Dana Aружан мен 10 «А» сынып оқушысы Сәрсенбі Аян қатысып өздерінің қызығып жазып жүрген мақалаларын баяндап берді. Қазы алқалары баяндаған берілген мақаларын қарастырып үздік деп танылған мақалаларды «Тәуелсіздік киелі ұғым» атты республикалық байқауының материалдар жинағына басып шығарды.

Білім өркениеті ұлттық инновациялық ғылыми-зерттеу орталығы ұйымдастырған Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігінің 30 жылдық мерейтойына орай президент Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың «Тәуелсіздік бәрінен қымбат» атты бағдарламалық мақаласын педагогтар мен білім алушылардың арасында кеңінен насиҳаттау мақсатында өткізілген «Тәуелсіздік-киелі ұғым» атты республикалық байқауының жеңімпазы 10 «А» сынып оқушысы Сәрсенбі Аян **ІІІ дәрежелі** дипломмен марапатталды. Мақаласы журналдар жинағының 76 бетінде «1916 жылғы көтеріліс жөніндегі Мұхамеджан Тынышпаевтың көзқарасы» деп аталатын тақырыпта мақаласы басылып шықты. «Тәуелсіздік-киелі ұғым» атты республикалық байқауының жеңімпазы 9 «А» сынып оқушысы Dana Aружан **ІІІ дәрежелі** дипломмен марапатталды. Мақаласы журналдар жинағының 24 бетінде «Қайсар рухты Кейкі батырдың Тәуелсіздік жолындағы күресі» деп аталатын тақырыпта мақаласы басылып шықты.

2022 жылдың сәуір айында Шортанды ауданында өткізілген ғылыми жобалар сайысында 2 оқушым қатысып жүлделі орындар иеленді. 9 «А» сынып оқушысы Dana Aружан I орын. Ғылыми жұмысының тақырыбы: «Қайсар рухты Кейкі батыр». Облысқа ғылыми жобалар сайысына жолдама алды. Ал екінші оқушым Сәрсенбі Аян 10 «А» сынып оқушысы ғылыми жобалар сайысында **I орынды** тағы да жеңіп алды. Ғылыми жұмысының тақырыбы: «Новоселовка ауылының құрылу тарихы». Облысқа ғылыми жобалар сайысына жолдама алды.

Тарих пәнінің мұғалімі А.А.Абдиев

ектепішлік онкундікте 5-10 сыныптар арасында бірнеше ашық сабактар және тәрбиелік іс-шаралар өткізді. 8 «А» сыныпта «Қазақ халқының саяси көшбасшылар» атты жаңатырылған бағдарлама бойынша ашық сабак өткізді. Оқушылар өз білімдерін жаңа әдістермен жұмыс атқару барысында көрсете білді.

8-10 «А» сынып оқушыларымен «Тарих әлеміне саяхат» атты интеллектуалдық ойын өткізілді. Сонымен қатар « 1 желтоқсан – тұңғыш Президент күні» мерекесіне орай налған «XXI ғасыр Көшбасшысы» интеллектуалдық ойын болып өтті. Барлық іс-шаралар заманына сай: интербелсенді тақта, слайдтар қолданылып өткізілді .

Сонымен қатар 5-7 сынып аралығында ҚР «Тәуелсіздігі күні» мерекесіне орай викториналық іс-шара ұйымдастырылды. Бұл іс-шара оқушылардың Отанына деген сүйіспеншілігін арттыра түсті

6 «А» сынып оқушыларына «Желтоқсанда мұзға жаңған алауым, желбіретті тәуелсіздік жалауым» атты бейне-презентация көрсетіліп, тәуелсіздік жолында құрбан болған азаматтардың ерлігін еске алып, құрметтерін білдірді. Онкундікте белсене қатысып өз ліктері мен білімдерін және өз белсенділіктерін, ізденпаздық қабілеттерін көрсете білген топтарды саптық жиналыста мадақтап, мақтау қағаздармен марапаттады.

Тарих пәні бойынша мектепішлік олимпиадада оқушылар белсенді қатысып, жүлделі өрнеді: Сарсенби Аян –10 «А»сынып, Дана Аружан, Буркит Айдана -9 «А» ,

Құрметбек А, Жолтай Айман- 8 «А»сынып оқушылары.

Судандық пәндік онлайн-олимпиадада Қазақстан тарихы пәнінен 9 «А» сынып оқушысы Буркіт Айдана II орынға иеленіп, дипломмен марапатталды.

Оқушыны дайындағаны үшін, мұғалім мадақтамамен марапатталды.

Екінші жартыжылдықта 8-9 сыныптар аралығында «Өз елінді қаншалықта білесін?» гы тарихи танымдық сабак өткіздім.

Сонымен қатар, Наурыз мерекесіне орай 8,10 сыныптар аралығында «Қазақ халқының әдет-ғұрпы мен салт-дәстүрлері» атты іс-шара ұйымдастырылды. 7 Мамыр –Отан қорғаушылар күні мерекесіне арналып, “ Ұлттық әскеріміз- Тәуелсіздіктің тірегі” атты ашық сабак өткізілді.Бұл сабакқа 6-7 сыныптар қатысты. Оқушылардың санасында қалатын отансүйгіштік және патриоттық сезімдер сабактың басты мақсаты болып табылды.

Сеніс күніне орай “Сарғайса да тарихтың парагы... !” атты 7-8 «А» сыныпта тәрбиелік ашық іс-шара өткізілді..

2021-2022 оқу жылы оқушылардың «Қазақстан тарихы»,«Дүниежүзі тарихы» бойынша орташа 87% білім сапасын құрады

Учитель истории: Курушина. Л.В

.Была проведена внутришкольная олимпиада среди учащихся 8 «Б» класса. 1 место – Заичко Катя – 206.

2место - Видайко Карина - 206.

3место – Бейсова Дильназ – 196.

Прочитан на методическом объединении доклад «Речевой этикет на уроках истории и общая культура школьника»

Видайко Кариной подготовлена исследовательская работа на тему: экономика Казахстана в годы независимости. Были проведены открытые уроки ко Дню Независимости. Достопримечательности Казахстана».

Провела открытые уроки и внеклассные мероприятия, посвященные Независимости Республики Казахстан: «Исторические сведения о саках», «Древний Египет».

Я убеждена, что только творчество в любом его проявлении способна активизировать процесс мышления, вызвать интерес к изучению предмета.

Успеваемость по предмету история Казахстана:

7 «Б» класс – 3 ученика. Качество знаний 100%

8 «Б» класс – 8 учеников. Качество знаний 75%

Принимала участие в предметной декаде .Мной проведен открытый урок по истории Казахстана на тему . Великая Отечественная война. Воины –казахстанцы в86 классе. Также мной проведено внеклассное мероприятие в 76 классе .Историческая игра- Умники и умницы. Дети 76 класса участвовали в проекте .Воины –казахстанцы. Алия Молдагулова-герой советского союза.Дети приняли участие в онлайн –викторине по истории.

ӘБ жетекшісі :

Шотпаева З.Д

1. Учительствовать в применение в образовательных проектах инновационных технологий;
2. Систематизировать работу учителей-общественников по обобщению опыта учителей в области изучения казахского языка;
3. Продолжить работу с молодежью и мотивировать учащихся участвовать в научно-исследовательскую работу, участие в олимпиадах и конкурсах (в том числе международных).

ФИО учителя

Стаж работы – 18 лет мастерство

Квалификация

37

Учитель

Компьютерная грамотность

5

Учитель

Информационные технологии

5

Учитель

Лицензии, сертификаты

5

Учитель

Список личной литературы

Личный список из списка литературы по предмету истории Казахстана. Для каждого предмета в списке есть автор, книга, страницы, описание, характеризующее книгу.